

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašljova ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — ČELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Usodne ure v Nemčiji če Nemčija do večera ne dobi kreditov, mora napovedati bankrot

Celonočna posvetovanja vlade in Državne banke — Insolvenca denarnih zavodov rapidno narašča — Brüning in Curtius bosta še danes odpotovala v Pariz, da prosita za pomoč

Berlin, 13. julija. Finančna kriza v Nemčiji je dosegla urhunek. Zdi se, da se bodo uresničile pesimistične napovedi, da bo morala Nemčija napovedati bankrot, ako do danes zvečer ne pride pomoč v obliki novih kreditov in posojil, za katere se je dr. Luther brez uspeha pogajal v Parizu in Londonu. Vlada ima že od sobote sem ne prestanta posvetovanja. Enako permanentno zaseda upravni odbor državne banke, ki se je sestel včeraj popoldne in zboroval uso noč ter posvetovanja še niso zaključena. Vsako uro prihajajo poročila od raznih vodilnih denarnih zavodov, da morajo zapreti svoje blagajne. Kako resen je položaj, se vidi najbolj iz tega, da je vlada za dva dni, to je za danes in jutri zaprla borze in prepovedala vsak promet z devizami in valutami. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, bosta doktor Brüning in dr. Curtius še danes z letalom odpotovala v Pariz, da tam dosežeta sporazum glede kreditov, za katere se je pogajal že dr. Luther.

Pariz, 13. julija. Sinoči ob 10. je nemški poslanik von Hösch posetil ministrskega predsednika Lavalja ter ga obvestil o izredno resnem položaju v Nemčiji. Njegov razgovor z Lavalom je trajal skoraj celo uro. Ministrski predsednik Laval je takoj brzojavno

pozval vse ministre, ki so na dopustu, med njimi tudi Brianda in finančnega ministra Flandina, naj se takoj vrnejo v Pariz, kjer se bo danes popoldne vršila izredna seja ministrskega sveta. Francoski tisk povdarja, da se polasča tudi francoskih merodajnih kro-

gov vedno večja skrb in vznemirjenje zaradi razvoja položaja v Nemčiji. Splošno opozarjajo listi vseh političnih smeri na potrebo nujnih in drakoničnih sanacijskih ukrepov, če se hoče Nemčijo rešiti bankrota, povdarjajo pa, da mora Nemčija nuditi dovoljne garancije, ker v nasprotnem primeru tudi Angliji in Američani niso voljni dati novih posojil.

Nervoznost v Baslu

Basel, 13. julija. Včeraj ves dan so se vršili privatni razgovori delegatov emisijskih bank z zastopnikom Nemčije, finančnim svetnikom dr. Wockem. O razgovorih se čuva najstrožja tajnost, vendar pa se opaža, da se polasča tudi teh krogov vedno večja nervoznost.

Ameriška pomoč

Newyork, 13. julija. Včeraj popoldne se je vršila dolgotrajna konferenca ameriških bankirjev. Konferenci je prisostvoval tudi Owen Young. Nekaj časa se je udeleževal konference tudi predsednik Hoover, ki je pozval ameriške banke, naj kljub temu, da je Amerika že toliko žrtvovala, dovoli Nemčiji še večji kredit, ker je sicer polom nezogiben. Ameriške banke so nato sklenile dovoliti nemški državni banki kredit v znesku 200 milijonov dolarjev.

NOVE INTRIGE HABSBURŽANOV

Madžarski legitimisti nameravajo ob priliki sestanka novoizvoljenega madžarskega parlamenta proklamirati Otona Habsburškega za madžarskega kralja

Zagreb, 13. julija č. Druga izdaja nedeljskih »Novosti« prinaša naslednjo informacijo svojega posebnega dopisnika z Dunaja:

Z docela zanesljive strani smo obveščeni, da je v poslednjem času opaziti v Belgiji živahno gibanje zaupnih oseb in posebnih kurirjev iz Madžarske. Od dobro informiranih oseb smo iz raznih strani doznali, da so pravi razlog tega kretanja priprave za proklamirano, ki jo nameravajo objaviti legitimistični tvorci današnje vladne večine na Madžarskem ob priliki otvoritve madžarskega parlamenta dne 20. t. m. in proglasiti Otona Habsburškega za madžarskega kralja. Oton namerava, čim zasede madžarski prestol, izdati manifest na »svoje narode«.

Preko celega dne so danes spraševali iz raznih krajev tu in inozemstva

redakcijo »Novosti« o verodostojnosti tega poročila. Ponedeljkova številka »Novosti« odgovarja, da je vest, v kolikor se tiče svojega izvora, zanesljiva. Z ozirom na to prinaša ponedeljkova številka »Novosti« daljši uvodnik, v katerem pravi med drugim:

Čas, ki je zbran za povratek Habsburžanov, je sila primerne. V dobi splošne gospodarske krize sveta, ko se borijo vse države s težkim finančnim položajem, je najbolj primeren čas za takšne politične pustolovščine. Madžari so baš izvolili svoj novi parlament, ki se sestane 18. t. m. V času, ko hočejo škodovati s spremembo Youngovega načrta Jugoslaviji za 900 milijonov dinarjev, nam ne more biti vseeno, da se tudi na drugi strani spreminja mednarodna pogodba v vprašanju povratka Habsburžanov na Madžarsko. Obeta se

nam ponovna napetost v meddržavnih odnosih in splošno nzuapanje. Po mirovni pogodbi je predvideno, da madžarski narod s plebiscitom eventualno izjavi, hoče li republiko ali monarhijo. Istočasno pa je v isti pogodbi tudi določeno, da se v primeru monarhističnega rezultata plebiscita na noben način ne sme povrniti Habsburžan na madžarski prestol. Ne moremo trpeti Otonovega povratka, ki znači povratek srednjeveških manir konglomeriranja narodov samo v korist vladne hiše Habsburžanov. Kakor pravimo tudi pri Hoovervem načrtu »ne moremo«, tako naglašamo tudi v tem habsburškem vprašanju svoj veto. Jugoslovanski narod si ne da vzeti težko priborjene svobode in ujedinitelja ter jo bo znal braniti pod vodstvom svojega narodnega vladarja Karagorgjevića.

Mussolinijevi načrti s Habsburžani

Otona Habsburškega bi rad oženil z italijansko princeso in instaliral na madžarskem in avstrijskem prestolu

London, 13. julija. M. Tukajšnji listi objavljajo vesti, da se pripravljajo ženitev nadvojvode Otona Habsburškega z eno izmed princes Savojske dinastije. Zatrjuje se, da je zivni, toda tajni pobornik tega načrta sam z. Mussolini, ki smatra povratek Habsburžanov na madžarski, a morda tudi na avstrijski prestol za najboljši način preorešitve priključitve Avstrije k Nemčiji. Tajni noseti v okolici nadvojvode Otona in njegove matere, bivše avstrijske cesarice Zite, se vrste skoro noč in dan. Zlasti so se opazili čisti poseti bivšega avstrijskega

kancelarja dr. Selpla, ki je ponovno dobil vso oblast v Avstriji v svoje roke. Gre za obnovo nekdanje monarhije v Avstriji in Madžarski. Četudi z. Mussolini aktivno sodeluje v tej akciji, poteka ideja nedvomno od bivše cesarice Zite, ki po smrti svojega moža, bivšega avstrijskega cesarja Karla, posveča vse svoje življenje samo temu, da vrne svojemu sinu prestol. Nadvojvoda Otona je njegova ambiciozna in vztrajna mati vzgajala izključno v cilju, da se nekoč vrne na prestol.

Polom znane švicarske banke

Zeneva, 13. julija. AA. Občinski svet je imel izredno sejo, na kateri je sklenil rajeti posojilo 15 milijonov frankov, da reši »Zenevsko banko« pred polomom. Izgube tega zavoda znašajo 25 milijonov. Poučeni krogi mislijo, da ta sklep ne bo veljal, ker

bodo socialistični poslanci zahtevali kazensko preiskavo proti vodilnim uradnikom zavoda. Polom te banke je uničil na tisoče oseb in izpodkopal trgovino.

Stanje Noblovega fonda

Stockholm, 13. julija. AA. Po poročilu Noblove ustanove znaša ta fond sedaj 31.348.438 švedskih kron. Letos bodo razdelili nagrade po 173.206 kron.

Nenadna smrt našega konzula v Berlinu

Berlin, 13. julija. Jugoslovskega honorarnega konzula dr. Barkhausna so našli davi mrtvega v njegovem stanovanju. Ni še ugotovljeno, ali gre za umor, ali pa samomor.

Smrt češkonemškega politika

Praga, 13. julija g. Včeraj ponoči je umrl voditelj nemške svobodniške stranke univ. prof. dr. Bruno Kafka.

Italija ukinja vizume

Rim, 13. julija. AA. Zunanji minister je obvestil diplomatske zastopnike Poljske, Turčije, Češkoslovaške, Grčije, Egipta in Rumunije, da je fašistična vlada uknila konzulami vizum za potne liste njihovih državljanov. S tem ukrepom hoče vlada pospešiti mednarodne stike.

Povratek angleške mornarice

Kiel, 13. julija. AA. Angleška eskadra ki je obkerala nemške vode, je zapustila danes Kiel in odplula proti Angliji.

Izredni občni zbor Narodne banke

Demisija nekaterih članov upravnega odbora. — Poročila o spremembah v poslovanju odobrena

Beograd, 13. julija p. V prostorih Narodne banke se je vršila včeraj izredna skupščina delničarjev Narodne banke. Zborovanju je predsedoval guverner Ignjat Bajloni, vlado je zastopal komisar Dostanović. Navzočih je bil 76 delničarjev, ki so zastopali 2240 delnic. Za tajnika zborovanja je bil izvoljen generalni direktor dr. Miha Protić. Najprvo je bilo razdeljeno med zborovalce poročilo upravnega in nadzornega odbora, nakar so zborovalci prešli na dnevni red. Dosedanji doživljenski častni guverner Vajfert je prosil, naj ga ne

voljuje več v upravni odbor, ker hoče v miru preživeti svoje stare dni. Za njim je izreklo enako željo še več drugih članov odbora. G. Bajloni se je vsem, ki nočejo več kandidirati, zahvalil za njihovo sodelovanje. O stanju Narodne banke je nato podal izbrano poročilo dr. Vlada Marković. Po kratki diskusiji so bila poročila odobrena ter so izvolili novo upravo, ki jo tvorijo domala vsi člani dosedanje uprave. Izmed Slovencev sta izvoljena za člana upravnega odbora Ivan Jelačin in Dragotin Hribar.

Zadeva pšeničnega preferencijala s češkoslovaško

Vesti, da je določen kontingent 8000 vagonov, so netočne in se službeno demantirajo

Beograd, 13. jul. AA. Inozemski listi so poročali, da je načelnik ministrstva za trgovino in industrijo g. Milivoje Pilja na konferenci društva izvoznikov izjavil, da je Češkoslovaška dala Jugoslaviji pšenični preferencial za kontingent 8000 vagonov ter da na željo Češkoslovaške ta točka pogodbe ni bila objavljena, ker se je čakalo, da se reši vprašanje preferenčnosti. Ta moment pa je nastopil, ko je agrarni odbor evropske komisije o tem vprašanju sprejel načelni sklep.

Gornja izjava, ki jo pripisujejo načelniku trgovinskega ministrstva g. Pilji, je popolnoma netočna. Obveščeni smo, da je načelnik Pilja na omenjeni konferenci tole izjavil: »Mi in Češkoslovaška smo se dogovorili letošnji pomlad pri sklepanju trgovinske pogodbe, da homo dopolnili veljavno pogodbo na bazi preferenciala, kakor hitro se vprašanje mednarodno dozori, in se o tem v tem trenutku vrše razgovori.«

Poljska in Hoover načrt

Po mnenju poljskega tiska mora sedaj Nemčija pokazati barvo in se odločiti za iskreno sodelovanje ali pa pokazati svoje prave karte

Varšava, 13. julija. AA. Poljski tisk, ki se je držal v toku pogajanj o Hoovervem načrtu zelo rezervirano, zdaj ponovno piše o tem vprašanju. List »ABC« pravi, da leži korist Hoovervega načrta v tem, ker skuša odstraniti krizo zaupanja v Evropi. Največji interes je treba posvetiti zdaj Berlinu, kajti od stališča nemške vlade zavisi, ali hoče zdaj zmerno politiko ali pa se hoče posvetiti politiki revanše in oboroževanja. Nemška vlada se mora o tem odločiti.

Je obvestila baselsko banko za mednarodna reparacijska plačila, da ne pričakuje ob rokov nemških reparacij, ki tečejo od 15. julija dalje. Mednarodno banko za reparacijska plačila je o tem obvestil finančni minister, ostale vlade pa minister za zunanje zadeve.

Rim, 13. julija. AA. Italijanska vlada je obvestila angleško, da je sprejela poziv za konferenco strokovnjakov, ki se začne 17. julija in ki bo razpravljala o sklepih glede definitivne uvedbe Hoovervega načrta.

Rim, 13. julija. AA. Italijanska vlada

Hugenberg in Hitler se zopet javljata

Toda za njune grožnje se nihče ne zveni -- Če ne bosta mirna, ju bodo že ustrahovali

Berlin, 13. julija d. Splošno krizo, negotovost in nejasnost, ki vlada v Nemčiji, skušajo zopet izkoristiti nemški nacionalci v svoje politične cilje. Hugenberg in Hitler sta izdala te dni skupen proglas, v katerem naglašata, da mora priti v Nemčiji na krmljo režim čvrste roke, ki se ne bo pustil komandirati od drugih, najmanj pa od Francije. Brüningovi vladi očita proglas, da je spravila Nemčijo pod francosko kuratelo.

Zdi pa se, da bo ta najnovejši pokret nemških nacionalcev ostal glas vpljočega v

puščavi. V vladnih krogih presojaajo Hugenbergove in Hitlerjeve grožnje popolnoma mirno in hladno. Tudi v ostalih političnih krogih jih smatraajo za čisto navaden političen manever, ki naj učvrsti enoten fronto med nemškimi nacionalci in narodnimi socialisti. Nihče ne veruje, da bi razpogalala Hugenberg in Hitler z dovoljno močjo za uresničenje svojih groženj. Če pa bi se kljub vsemu pričakanju spustila v kako revolucionarno akcijo, potem bo vlada dovolj močna, da bo vsako tako akcijo že v kati zatria.

Skupščina največje muslimanske prosvetne organizacije

Sarajevó, 13. julija. AA. Včeraj dopoldne se je vršila letna skupščina »Gajretac«, kateri je prisostvovalo 260 delegatov iz 90 krajev. Nj. Vel. kralja je zastopal general Andrić, prisostvoval pa je reis ul ulema Maglajić, komandant armije general Belić ter ves odbor društva »Prosvetac«, ki je orisal Nj. Vel. kralja kot zaščitnika vseh kulturnih akcij. Odposlane so bile pozdravne brozavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in ministru za prosveto. Med drugimi je govoril tudi reis ul ulema Maglajić, ki je v svojem kratkem in jedratem govoru šeljal med drugim:

Duh velike ljubezni in pravčnosti Nj. Vel. kralja plava nad vsem narodom ter daje pravico in silo vsakemu pravemu prosvetnemu delu. Meni so veliko nado in navdušenje v ille besede Nj. Vel. kralja, ki naj jih sporočim vsem muslimanom: »Povejte, g. reis ul ulema, vsem muslimanom, da sem jaz največji prijatelj in zaščitnik njihov.«

Govor reis ul ulema so poslušali prisotni z največjo pozornostjo in priredili navdušene manifestacije Nj. Vel. kralju.

Sledilo je poročilo tajnika in blagajnika ter razprava o delovanju društva. Skupščina se je končala opoldne.

Veliko tajno skladišče orožja v Berlinu

Berlin, 13. julija. d. Političa je včeraj odkrila v severnem delu mesta velikansko zalogo skritega orožja. Splošno se misli, da gre za skrivno skladišče komunistov. Lastnik skladišča puškar je bil aretiran. Med drugim so našli 1000 bajonetov, strojno puško za letala, tri karabinke, dva tisoč revolverjev, več ročnih granat in ogromno množino municije. Vsa zaloga je bila v najboljšem stanju in orožje je bilo shranjeno docela strokovnjaško in izredno spretno. Vsega orožja je bilo toliko, da so rabili za odvoz več tovornih avtomobilov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2272.58—2279.42, Berlin 1334.07—1338.09, Bruselj 787.85 do 790.21, Budimpešta 966.45—989.41, Curh 1095.75—1099.05, Dunaj 793.09—795.49, London 274.48—275.30, Newyork 5631.56 do 5648.56, Pariz 221.56—222.22, Praga 167.10 do 167.60, Trst 295.18—296.08.

Inozemske borze.

Curh. Beograd 9.1025, Pariz 20.22, London 25.07, Newyork 514.90, Bruselj 71.93, Milan 26.95, Madrid 49.—, Amsterdam 207.38, Berlin 121.95, Sofija 3.73, Praga 15.26, Varšava 57.70, Budimpešta 90.025,

Božidar Jakac v Novem mestu

Zanimivo predavanje priljubljenega umetnika o vtisih s potovanja po Ameriki

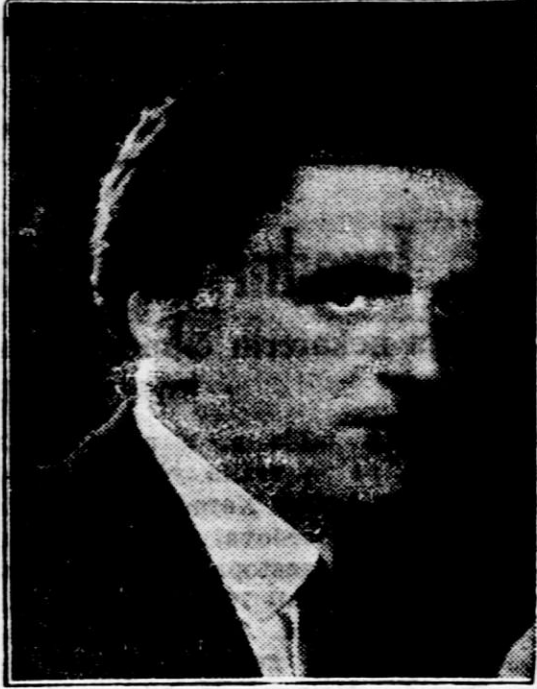
Novo mesto, 10. julija. Po kratkem odmoru na domačih tleh se je naš priljubljeni umetnik g. Božidar Jakac iznova lotil svojega umetniškega dela. Njegova živahna ekstrema narava ga neumorno sili k ustvarjanju novih del v novih oblikah in to pač tako, kakor si le njegova umetniška duša more zamisliti. Novomeščani so imeli pač redko priliko slišati umetnika, da bi jim podal iz svoje umetniške duše one vtise, ki jih je dobival o stvarstvu doma, zlasti pa v tujem svetu. To je bila že dolga želja nas meščanov, da slišimo iz ust samega umetnika o vtisih, ki jih je dobil na svojem zadnjem dotrajnem potovanju po deželi dolarjev. To našo željo je sporočil Jakcu prosvetni odsek Sokola, kateremu se je ljubeznivo odzval.

Umetnikovo predavanje se je vršilo v sredo, nadaljevanje pa je sledilo v četrtek zvečer v veliki dvorani sokolskega doma z naslovom »Ameriški vtisi«. Pred pricetkom Jakčevega predavanja je izpregovoril nekaj tekrenih besed predavatelju v pozdrav prosvetar prof. Jože Kovač, potem je pa stopil burno pozdravljen na oder sam g. Božidar Jakac, ki nas je povedel po dolgi poti, ki jo je napravil s parnikom »Vulkanio« — Cosulich imlje — v deželo okraj Oceana bogato kot revno, romantično kot puščobno Ameriko.

Prvo njegovo razočaranje, ki ga je doživel v Ameriki, je bilo na otoku Ellislandu, kjer so se mu najprvo zabrisali vsi lepi vtisi v tej daljni deželi, ki jih je pomisel iz stare domovine. Tu je čakal dva dni odraženja, da ga je ameriška birokracija izpustila na svobodna ameriška tla. Ko je stopil na newyorška tla, je prvi spoznal tempo ameriškega velenesta in videl grandiozno mesto samih nebotičnikov; tu je srečal tudi mnogo Slovencev. Po ogromnem mravljišču je bil njegov vodnik g. Ebbin Kristan, ki mu je razkazal vse znamenitosti tega velenesta. Tu se je nudila prva silka ameriškega mehanika in brzega življenja.

Iz NewYorka nas je predavatelj popeljal v Cleveland, ki je največja naselbina Slovencev, in kjer je največ slovenskih narodnih domov. Podal nam je tudi sliko Yellowstone-National-Parka, ki je še tak, kakor je bil taktat v onih lepših časih, ko noga belokožca še ni bila oskrunila sedanjih ameriških tal. Povedal nas je dalje v Detroit, Pittsburgh, Chicago, mesto, o katerem je znano, da je mesto tipičnega ameriškega banditstva. V tem mestu sta postavljena dva Meštrovitova spomenika, ki slovita radi svoje krasne umetniške izdelave. V Washingtonu, ki je glavno mesto Amerike in sedež zveznega predsednika, je

skoro nad polovica črncev. Predavatelj je omenil, da prebiva v tem mestu ugledna gledališka družina samorcev, ki slovi po svoji izredni tehnični sposobnosti igranja. Pot njegovega predavanja nas je vodila k svetovno znanim, ogromnim in nebeško lepim Niagarskim slapovom, nadalje v Hol-

lywood, mesto filmskih div in zvezdnikov, kamor ga je popeljal g. List, naš rojak, eden najboljših hollywoodskih filmskih operaterjev. Tu se je predavatelj tudi seznanil z različnimi filmskimi igralkami, ki jih je večinoma portretiral. Imel je priliko seznaniti se tudi z različnimi filmskimi triki, s katerimi si pomagajo filmska podjetja pri izdelavi filmov. Omenil je, da je tu našel filmsko igralko Zalo Zorano, zvedel po materi slovenskega rodu. V Grand-Canyonu pa je naseljenih mnogo Črnogorcev in Dalmatincev, ki se kakor v stari domovini tudi tukaj pečajo z ribolovom.

Na povratku s te okrog 10.000 km dolge poti je prispel ponovno v New York in se po prisrčnem slovesu od rojakov vkrcal na ladjo »Vulkanio«, ki ga je pripeljala v domovino v družbi g. opernega pevca Svetozarja Banovca in g.č. Partanove. Izredno zanimivo predavanje so spremljali krasni filmski posnetki predavateljevega »Kodake« filma, ob zvokih indijskih - ameriško - zamorskih pesmi ter moderne ameriške glasbe. Končno je predavatelj na splošno željo obljubil, da nas razveseli z drugim delom predavanja, ker v prvem ni mogel obdelati preobsežnega gradiva.

Umetnik je bil deležen za svoje krasno predavanje prisrčnega odobravanja in priznanja.

Zmagovit nastop Sokola IV

Nastop je pokazal, kako potreben je Sokol na dolenski strani mesta

Ljubljana, 13. julija.

Včeraj je na vojaškem strelišču ob Dolenski cesti prepričali sijajno uspeli prvi telovadni nastop mladega Sokola IV. množice obiskovalcev, kako krepko in uspešno deluje to ambiciozno društvo, nastop pa je tudi dokazal, kako potreben je Sokol na tej strani mesta.

Na dolenski strani je malo premožnih, saj je ogromna večina tamkajšnjega prebivalstva delavca, na Galjevici je pa zrasla velika kolonija barak, kjer so našli zavetje najpotrebnejši. Skoraj samo slabotno in šibko dečo smo videli pri telovadbi in tanke nožice, drobne ročice in koščeni hrčički so nad vse zgornjo pričali, kako potrebna je ta deca zdravja in okrepitve, ki ji jo nudi telesna vzgoja. Nastopi deče so pa tudi pokazali da so otroci že krepkejši, gibčnejši in veseljši kakor so bili prej, ko še niso čutili blagodejnih učinkov obiska sokolskega telovadišča. Prej upadli obrabci so porjavili in že igra veseli smeh v svetlih očeh. Sokol IV. ima trdno voljo, da poskrbi za to slabotno dečo tudi hrano v zavetišču, ki ga namerava ustanoviti. Občinski svetovalci g. Likozar, dr. Fettich, Čotar, Dachs, Mihelečič in Vrbinč, ki so opazovali nastop, bodo gotovo z veseljem tomalčili željo Sokola IV. v občinskem svetu, da dobi Dolenska cesta svojo šolo s telovadnico in prostori, kjer bo lahko Sokol IV. otvoril tudi dečje zavetišče. Množica staršev in sorodnikov teh otrok se je veselila v zavesti, kako prav je storila, ko je svojo dečo izročila v vzgojo Sokolu, saj je s tem svojim ljubljencem zagotovila zdravje na telesu in duši ter s tem najtrdnjšo podlago sreče v življenju.

Prostori vojaškega strelišča so idealni za podobne manjše prireditve. Telovadišče in tudi zgornja veranda kakor bližnja okolica so bili vsi najbogatejše okrašeni z malimi praporci in ponosnimi državnimi zastavami, zelenimi vencmi in okusno aranžirani paviljoni, ki so v njih stroge izbrane lepote in najbolj izkušene gospodinje izpod Golovca. Ze pred napovedano uro je vse obširne prostore do zadnjega kotička napolnila množica, ki smo med njo razen z omenjenih mestnih očetov opazili tudi zastopnika vojske g. polkovnika Kilarja in soprogo društvenega odbornika g. polkovnika Cvejiča, ki je pripeljala svojo lepo hčerko, da vsaj vidi nastop svojih tovarišic, ker jo je tako zelo bolelo srce, ko zaradi bolnih oči ni mogla obiskovati telovadbe. Omeniti smo mlado hčerko za Sokola vnetega koman-

danta 40 p. p. g. polk. Cvejiča zato, da naše občinstvo spozna, kako sokolsko vzgojo cenijo tudi najodličnejši krogi. Pod vodstvom župnih delegatov podstaroste ljubljanske župe br. Milka Krapeža, župnega načelnika br. Vrhovca in odbornika br. Slane so se prireditve udeležili seveda tudi zastopniki sok. društev Ljubljane I, II, in III. ter društva Ježica, Stepanja vas, Polje in četa Laverca, med gosti smo pa opazili tudi za sokolstvo vedno vnetega veterana g. Rohrmanna in polno drugih odličnih gostov z vseh strani Ljubljane.

Točno ob 17. se je pričela telovadba pod vodstvom načelnika br. Antosiewicza in načelnice s. Mice Zupančičeve s prostimi vajami ženske deče. ki je nastopila s srčkanim valčkom pod vodstvom svoje vaditeljice s. Tilke Lukeževe ob zvokih harmonike mladega kranjskega Janeza. Nato je nastopila moška deca z igranimi, ki jih je vodil vadiatelj Janez Pust in spremljala pridna godba na pihala iz Polja. Z živahnim aplavzom je občinstvo nagradilo tudi proste vaje ženskega narasčaja, ki ga je vodila podnačelnica s. Mica Longika, prav tako pa proste vaje moškega narasčaja pod vodstvom br. Zorka Gerziniča. Presrčno vesel je bil nastop ženske deče, ki je izvajala s petjem živahne »Peričice« pod vodstvom povsod pričujoče dobre svoje odrasle sestre in vadiateljice Tilke Lukeževe. Res je povsod pričujoča in vedno delavna ta vzorna in resna sokolska sestra, ki smo jo tudi pri veselici videli, kako skrbno je nadzorovala ves obrat v paviljonih. Najprijetnejše je presenetila orodna telovadba vseh oddelkov, kjer se je zlasti odlikovala z elegantno in precizno izvedenimi težkimi vajami načelnica s. Mica Zupančičeva na bradlji. Med gro-movitimi pozdravi je prikoralo na telovadišče pod vodstvom strunnega podporočnika br. Tihomira Djordjeviča Zblan-ska četa vajakov 40. p. p., ki so kakor najboljše izveščani Sokoli izvajali težke proste vaje med neprestanim odobravanjem gledalcev. Članice so pa s svojim nastopom dokazale, da se lahko pokazuje tudi na največjih prireditvah. Moški narasčaj je dokazal, da bo iz njega izrašel najboljši kader telovadcev, pravi vihar je po pozdravil gojence vojne akademije, ki so kakor pravilni heroji prikoralali na telovadišče pod vodstvom elegantnega podporočnika Djordjeviča. Rdeče hlače, bele telovadne srajčke, temno modre srajčke in težke puške v mišičastih rokah so se obračale, žvigale in padale v silnem

zagonu ritmov rodoljubne pesmi kakor pod ukazom čarobne palčice.

Ko so se poleg ovacije gojencem vojne akademije, je pozdravil starosta Zebal vse navzoče in opozarjal, da je šele lani septembra ustanovljen Sokol IV. z nastopom podal obrežen svojega dela, in upa da bo to delo zadovoljilo prav tako delegate župe, kakor tudi starše društva zaupanih otrok. Naprosil je župnega podstaroste br. Krapeža, naj sporoči svojo sodbo o mlademu društvu vodstvu župe in naj se zavzame za težnje in potrebe društva. Prav posebno pa je starosta pozdravil občinskega svetovalca Likozarja kot zastopnika občine, ki naj bi ga nastop prepričal, da je društvo vredno največje podpore mestne občine, polkovniku Kilarju se je pa kot zastopniku vojske uprave zahvalil za celo vrsto dobrot, skrbi in uslug, ki jih uživa Sokol IV. od vojske, ter ga naprosil, naj sporoči pozdrave iz Ljubljane odsotnemu polkovniku Cvejiču, ki deluje za društvu kot najvzorniji član uprave. Ko je pozdravil še zastopnike vseh društev, se je starosta spomnil tudi Nj. Vel. kralja in staroste SKJ prestolonaslednika Petra, množica pa se je pridruživla njegovemu trikratnemu vzkliku »Zdravo« z največjim navdušenjem in godba je zaigrala narodno himno, ki so jo vsi udeleženci poslušali stoje. Ko je odkorakala burno pozdravljena četa gojencev vojne akademije s telovadišča, so se vsi navzoči zopet žudili krasno izvajanimi prostim vajam članov, ki je bil z njimi končan lepi program.

Po telovadbi se je ob sviranju dveh godb razvil na dveh plešiških najživahnjejši ples, drugi gostje so pa oblegali paviljone in zapelovali lepo Gorenjko Fanči, ki je prodala poln jerbasa sladkih srčkov. Ko je zvečer na bajno razsvetljenem telovadišču naznanil občinstvu starosta Zebal uspeh brata Stuklja v Parizu, se je polastilo množice nepopisno navdušenje. Zabava je bila tako prijetna in vesela, da je potegnila za soboj še celo Boltarjevo gospo, ki je že pred letom slavila svojo zlato poroko, da se ni mogla zdržati in se je večkrat zavrtila, poskočno kakor najmlajša sokolska sestra.

Veseli nas, da je dosegel Sokol IV. razen res velikega moralnega uspeha tudi prav zadovoljiv gmeten uspeh, saj rabi pri svojem velikem razmahu vedno več sredstev.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 13. julija.

V soboto in včeraj ponoči so imeli policijski organi izjemoma sila veliko posla z različnimi razrazjami in pretepači. Pijanici in silčne nerode so se nastavljkale in izzivali na raznih krajih. V Tivoliju in drugod v predmestjih pa tudi na ulicah sredi mesta. V več primerih ni zadostoval en stražnik, marveč so mu morali priložiti na pomoč tovariši, da so tako z združenimi močmi vlačili izzivačve z zapora, kjer je nastala kar naenkrat gneča. Pijanici so v temi prisluškovali drug drugemu, potem so pa začeli kar v zboru tuliti, tako da so imeli na policijski upravi dve izredno nemirni noči.

Na Kodeljevem so pijanici celo stretljali, v par družbah se je zabliksal nož in je tekla kri, a o teh dogodkih poročamo na drugem mestu.

V trnovskem predmestju se je zbrala pozno ponoči družbica veseljakov pred neko gostilno. Gostilničar jim ni hotel odpreti, zaradi česar so se maščevali na ta način, da so znosili na novj most Malega grabna več miz in se tam zabavali našli duhovno. Prizor, ki ga je opazoval »ni čuvaj regulacijskih del pri Malem grabnu, je bil moten eamo s tuljenjem, ki je prihajal - gr tel strahov. Ponočnjaki so nasposled vprižorili še vlezabavno vožnjo s samokonicami po Opekarski cesti, čemer je napravil konec stražnik. Sledilo je seveda jecljavo opravičevanje in pa primerne globe, ki menda še največ zaležejo.

Na hišo posestnika Alojzija Gorjanca v Einspelejnji ulici 21, so se ponoči istakotako spravili ponočnjaki, ki so se zabavali s tem, da eo mu jeli s kamenjem pobijati šipe na oknih. Ograzena je bila tudi osebnost varnost, kajti kamenje je padalo v sobo, kjer sta spali 2 dekleti, ki se bosta mladim ponočnjakom pač lepo zahvalili za to kavalinstvo.

Varnostni organi zasledujejo mladega navihanca, ki je na prav prevejan način prišel do denarja. Fant je delal nekaj dni na vrtu soproge ravnateljice ge. Ivane Vajrečove pod Rožnikom. Gospa mu je predvčerašnjim izročila dva umivalnika, ki naj bi ju odnesel v popravilo. Z njim je šla tudi služkinja Marija Petkovškova, a jo je fant pregovoril na Bleiweisovi cesti, naj se sama odpelje v Vodmat, kjer naj ga počaka, da potem skupno stopita k moštru. Petkovškova mu je zaupala in odšla naprej, neznanec je pa zavil naravnost na starino in umivalnika prodal za 150 Din. Petkovškova je pozneje umivalnika sa na izsledila, dočim je navihane neznanca kam izginil in jo najbrž popihal iz Ljubljane.

V soboto smo poročali o tatvini kož v hiši inž. Frana Tavčarja na Dolenski cesti. Kože in sicer tri lišičje ter eno divjelega mačka so našli v trgovini g. Franca Zdraviča v Florjanski ulici. Tat jih je skušal prodati pa mu jih je g. Zdravič, ki se je prodajalec vedel sumljivo, zaplenil. Tat se je Zdravičevega nastopa seveda ustrašil zato je hitro smuknil iz trgovine, se zavilitel na kolo in se odpeljal.

V podstrelje Delavske zbornice sta sinoči vlomila dva neznanca in odnesla okrog 200 Din vreden kovčeg. Na mestu pa sta pozabila skoraj nov smoking, ki ga je naredil krojač Lombar iz Siške.

Izobražena žena.

— Te konzerve ne morem pa ne morem odpreti, ženica.

— Krizž božji, pa še praviš, da si konservatorist.

Dan nesreč in fantovskih pretepev

Naval na vlake — Nesreča v planinah — Več prometnih nesreč

Ljubljana, 13. julija.

Včerašnja nedelja je bila žal tudi dan avtomobilskih, turističnih in drugih nesreč ter fantovskih pretepev. Potniški promet je bil včeraj na vseh progah izredno živahen, osebno na Gorenjsko. Izletniški vlak je zjutraj vozil nad 1000 izletnikov, tudi jutranji potniški vlak je zasedlo okrog 960 potnikov, opoldanski gorenje pa je vozil 800 ljudi, ki so se večinoma peljali v Medno, Medvode, predvsem pa v Reteče, da so se hladili v Sorl. Kopalni vlak ob 1.25 je potegnil v Reteče nad 1000 kopalcev. Večerni vlaki z Gorenjskega so bili natrpani turistov in izletnikov. Zadnji nočni izletniški vlak je pripeljal v Ljubljano 1300 turistov, med njimi tudi mnogo Zagrebčanov in izletnikov iz ostalih krajev Hrvaške. Tudi kamničan je vlek iz Ljubljane nenavadno dolgo garnituro, polno izletnikov. Veliko ljubljancov je šlo k otvoritvi kamniškega kopalšča. Popoldanski kamničan je dosegel rekord, 625 potnikov, kajti redki so dnevi, da bi kamniški sopihar vozil toliko ljudi. Kljub neznosni vročini so imeli turisti izredno lep dan za visoke ture. Z vseh vrhov se jim je nudil krasen razgled proti severu in jugu. Žal, da nedelja ni minila brez nesreč.

Nesreča na Mojstrovki

Skupina 7 hrvatskih turistov iz Karlovca je v soboto prišla na Gorenjsko in napravila več tur, tako na Vršič in Mojstrovko. Popoldne so se Karlovčani vračali proti Erjavčevi koči. Kakih 100 m nad njimi je korakala skupina 4 hrvatskih skavtov. Okoli 13.30 je bilo, ko je spodnja skupina začela ostre žvižge, ki so opozarjali, da jim preti nevarnost. Ozrli so se navzgor in presenečeni opazili, da se je začelo nizdol valiti kamenje. Debel kamen je priletel naravnost v glavo mlademu turistu Evgenu Herrensteinu, sinu industrijca iz Karlovca. Ko se je ozrl v krišku in se hotel izogniti valečemu se kamnu, mu je priletel naravnost v čelo. Herrenstein je padel in zdrčal po kakih 15 m dolgem snežišču nizdol. Bila je velika nevarnost, da bo zdrav in nižje ležeči prepad, kjer bi gotovo obležal mrtev. V zadnjem trenutku se je še ujel in obitčal na melišču. Poleg hude poškodbe na čelu je g. Herrenstein dobil težjo poškodbo tudi na levi podlahti. Imel pa je še toliko moči, da je sam vstal in v spremstvu tovarišev šel do Erjavčeve kočice. Tu ga je vzel v svoj avto neki avtomobilist. Z avtom se je pripeljal do Kranjske gore, kjer mu je dr. Volbank nudil prvo pomoč. Ker so bile poškodbe težje, je zdravnik odredil, da so ponesečnega s prvim vlakom odpeljali v ljubljansko bolnico. Na kirurškem oddelku je dežurni zdravnik izvršil operacijo. Ker je ta oddelek prenatrpan in ni bilo prostora niti v I. razredu, so ponesečnega turista prenesli v Leonišče. Herrensteinovi starši so bili še ponoči obveščeni o sinovi nesreči.

Avtomobilske nesreče in nezgode

Včeraj so se pripetile 3 avtomobilske nesreče. 48 letni trgovec Werner Schütt iz Berlina je napravil s svojo soprogo Ano daljšo avtomobilsko turo po Alpah in Jugoslaviji. Včeraj dopoldne je vozil z avtom iz Ljubljane proti Bledu. Med vožnjo je vladala silna soparica in g. Schütt je od Kranja nekoliko zadremal pri volanu. V bližini Nakla je avto krenil v stran in se prevrnil v jarek. Domačini so takoj prihitali in potegnili oba izpod prevrnjenega avtomobila. Odpeljali so ju v Kranj k zdravniku dr. Bežku. S kranjskim rešilnim avtom sta bila na odredbo zdravnika prepepljena v ljubljansko bolnico. Trgovec je dobil težje poškodbe na glavi in si zlomil levo roko, dočim je njegova soproga odnesla le lažje poškodbe na levi nogi.

Neznan avtomobilist je drvel včeraj po cesti proti Dolenski. Pri vasi Spodnje Blato je povozil posestnikovega sina Franceta Tratnika s Police pri Višnji gori. Avtomobilist je zdržal naprej, ne da bi se zmenil za ponesečnega. Šele drugi nasproti vozeči avto št. 1319 je naložil težko poškodovanega Tratnika in ga odpeljal v ljubljansko bolnico. Tratnik je dobil težke notranje poškodbe in tudi težje poškodbe po životu in udih.

Tretja avtomobilska nesreča se je pripetila na Igu. Avtobus se je prevrnil. Kako se je nesreča zgodila, žal še ni znano. V javno bolnico je bil včeraj zvečer prepeljan pri gradnji ceste čez Krim na Rakitno zaposleni tehnik Jurij Bobil, ki je povedal, da se je vozil z avtobusom in da se je ponesečil, ker se je avtobus prevrnil. Bobil ima težke notranje poškodbe.

Pri trgovcu s kurivom, Josipu Pogačniku zaposleni ruski begunec Dimitrij Kučerov, doma iz Novočerkaska na Donu, se je smočil peljal s kolesom. Kučerov je tako nesrečno padel s kolesa, da se je močno pobil. Kako je prišlo do nesreče, še ni dognano. Prepeljali so ga v bolnico.

Pretepev v štepanji vasi

Prostovoljno gasilno društvo v štepanji vasi je včeraj popoldne priredilo na vrtu gostilničarja Iv. Bričelja na Planjuri veselico. Davi okoli 3. je nastal na veselici krvav pretepev. Mladi posestnik Anton Valentincič se je spril z županovim iz Hrušice. Bila sta sicer že del časa v sovražstvu, a veselica je dala povod, da sta se spoprijela. Valentincič mu je ponujal spravo, a vmes so posegli drugi, v prvi vrsti županovi bratje, ki so začeli kričati: »Zgini, če ne bo pela.« Razvil se je pretepev in jo je Valentincič skupil s topim predmetom po čelu, toda rana ni težka. Ta napad je

dal povod za še hušji pretepev. Nastali ste dve stranki. Med splošnim ravsanjem je baje neki delavec s Kodeljevega potegnili revolver in ustrelil. Kroglja je zadela Valentincičevega hlapca, 22-letnega Alojzija Škrabo v levi bok, baje naravnost v želodec. Škraba se je zgrudil nezavesten in vtila se mu je kri. Rešilni avto ga je prepeljal v bolnico. Fant se bori s smrtno in je malo verjetno, da bi ostal pri življenju.

Po gasilski veselici je odšel 27-letni posestnikov sin Vid Komotar vasovat k dekletu. Ko je stal pod oknom, so navalihi nanj štepanjski fantje in ga začeli obdelovati s krepelci in poleni. Bili so 4 fantje, ki so jih danes dopoldne orožniki aretirali in odpeljali v zapore deželnega sodišča. Komotar je težko poškodovan po glavi in rokah. Tudi njega so prepeljali v bolnico.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 13. julij, katoličani: Marijeta, pravoslavni 30. junij Dragan.

Današnje prireditve, Kino Matica: Markiza Pampadour, Kino Ideal: Zaprto.

Dežurne lekarne,

Danes: Bahovec, Kongresni trg 12, Ustar, Sv. Petra cesta 78, Hočevcar, Celovška cesta 34.

Oblečemo Vas
elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno. — Tudi na obroke!
A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Trije talismani

Tudi talismani imajo svojo posebno usodo, zlasti talismani mož, o katerih govori zgodovina. Tako ima Viljem II. prstan, ki ga nosi vedno pri sebi, ker je prepričan, da mu prinaša srečo. Okrog tega prstana se plete posebna legenda. Za časa kneza Johanna Brandenburgskega, enega prvih Hohenzollernov, je vdril vlomilec v knezovo spalnico in pustil v njegovi postelji kamenček brez vrednosti, potem je pa izginil v temno noč in nihče več ni slišal o njem.

Kamenček so spravili in od omega dne spada med najdragocenejše zaklade hohenzollernskega rodu. Oče Friedricha Velikega je dal kamenček vdelati v prstan in od takrat ga vladarji iz tega rodu niso dali iz rok. Viljem II. ima pa še en prstan, katerega se že stoletja drži vera, da varuje pred vsako nesrečo tistega, ki ga nosi. Ta prstan izvira iz časov križarskih vojn in bivši nemški cesar ga nosi na sredine leve roke. Prstan je iz čistega zlata in ima vdelan štirioglat kamen. Viljem II. ima med dragulji najraje ahah, ki naj bi mu zagotovil zdravje in dolgo življenje. Bivši nemški cesar se namreč zelo boji smrti.

Zanimivo zgodovino ima tudi sloviti amulet angleškega admirala lorda Kitchenerja. Amulet mu pa ni mnogo pomagal, kajti lord je med vojno pri torpediranju ladje utonil. V bojih z nubijskimi plemeni leta 1883 je bil takrat še neznan častnik Herbert Kitchener teško ranjen v obraz. Kroglja mu je prodrla v lično kost in zdravnik je niso mogli izrezati. Njegovo stanje je bilo zelo resno. Toda Kitchener ni obupal, temveč je prosil, naj ga prepelejo v Kairo, kjer bi ga lečili boljši zdravniki. Med vožnjo se je njegovo stanje izboljšalo in zdravniki so menili, da je krogla sama padla iz kosti, čeprav ranjenec tega ni opazil. Pozneje je prišel tudi Kitchener do tega prepričanja, ker je kmalu okreval. Nekega dne je pa med obedom naenkrat začutil, da je ugriznil nekaj trdega, segel je v usta in vzel iz njih kroglo. In to kroglo je nosil vse življenje kot amulet.

Mnogo se je govorilo svoj čas tudi o Rooseveltovem amuletu, ki je bil središče tatinske afere. Rooseveltov talisman je bil košček v platino vdelanega lesa. Rooseveltov ded ga je dobil baje na potovanju po orijentu od fakirja, ki je zatrjeval, da je odrezal košček skorje s svetega drevesa Buddhe v gozdu Uruvela. Roosevelt je pripisoval svoje uspehe sreči, ki mu jo je prinašal ta amulet. Tem večja je bila njegova nesreča, ko je talisman nekega dne brez sledu izginil. Z mnogimi drugimi dragocenostmi je bila namreč ukradena Rooseveltu tudi ura z amuletom. Pozneje so zasačili tatu v osebi Rooseveltovega sluga. Del ukradenih dragocenosti so sicer našli, ura z amuletom je bila pa brez sledu izginila.

Ne more čakati.

— Svetloba zvezde, ki vam jo zdaj pokažem, potrebuje pet let, da pride k nam.

— To je zelo zanimivo, toda tako dolgo ne morem čakati.

Zane Grey: 69
Skrivnostni jezdec
Roman.

Seveda se ga spominjam. Toda skrbi me in morda...
Nikar ne skrbite zama! Naprej! — ga je prekinil Moore. — Rad bi, da bi bili navzoči tudi vi. Lem, pojdi po fantu.
Seveda, in če bo treba kriti tvoj hrbet, smo vedno pripravljeni.
Ko so prispeli na planoto, je krenil Lem proti ograjam, Wade je pa stopal ob Wilsonovem konju proti farmarjevi hiši.
Bellounds se je pojavil na pragu, očitno je slišal peket konjskih kopit.
Halo, Moore! Razjašite konja in stopite v hišo, — je dejal nekam osorno.
Če je vam prav, Bellounds, bi rajne opravil to na prostem. — je odgovoril čikoš hladno.
Farmar ga je srepo pogledal; možu se je že na obrazu poznalo, da je razburjen in da ga nekaj teži.
Izvolite se potruditi sem, — je zaklical skozi vrata.
Glasovi, težki koraki in žvenket ostrog je naznanjal prihod treh tujcev, ki jim je sledil Jack Bellounds. Prvi je bil črno oblečen mož visoke postave, svetlih las, pegastega obraza, jasnih sivih oči in visečih brk, ki niso mogle povsem zakriti strogih ustnic in oglete brade. Na telovniku je nosil srebrno zvezdo, na desni strani je imel za pasom zataknjen samokres, pod levo pasuho je pa držal paket.
Wade je mislil, da je napočil trenutek, da stoji naprej. In če je pričakoval, da se bo sodnik veselil in strmel, se nikakor ni zmotil.
Ho, vrag naj me vzame! — je vzkljnil Burley in se nagnil naprej, da bi bolje videl starega lovca.
Dobro dan Jim, kako se vam kaj godi? — je vprašal Wade. Iztegnih je roko in smehljaj mu je zaigral na blestem obrazu, kar je bilo pri njem zelo redko.
Wade, bog mi je priča, da se ne motim! Sodnikova roka se je kar sama iztegnila in krepko stisnila lovčovo. Mišice v njegovem obrazu so zadrgetale.
Bože moj, veseli me, da vas zopet vidim, dragi Wade! Glej, glej, saj se niste nič izpremenili... Deset let! Kako hitro čas beži! Ali ste zares vi?
Da, Jim, in izrečeno me veseli, da vas po tolikih letih zopet vidim, — je odgovoril Wade.
Stisnite Bridgesu in Lindsayu roko. Burley je pokazal na svoja spremnjenjalca. — Farmarja z Grand Lake... Saj ste me že slišala praviti o njem, prijatelja. Imam zelo tehtne vzroke spominjati se tega moža... Kaj pa počenjate v tej luknji, Wade?
Lansko jesen sem jo primahal v ta kraje, Jim, in pomagal sem Belloundsu pobijati divjačino. Odkar pa ne služim več pri Belloundsu, ubijam čas pri svojem mladem tovarišu Wilsonu Mooreu in se posebno zanimam za sledove goveje živine.
Burley je obrnil Belloundsu in njegovemu sinu hrbet tako, da nista mogla

videti, kako so se mu od radovednosti zaiskrile oči, ko je opazoval z bistrim očesom najprej lovca, potem pa še Wilsona.
Wils Moore. Kako se kaj počuti? te? Prav dobro se vas še spominjam, čeprav sem zadnja leta redko prihajal v te kraje.
Čikoš je zelo prijazen, toda kratko odgovoril na pozdrave. Kar se je zganil Bellounds in stopil korak naprej. Že na zunaj se mu je poznalo, da mora izpolniti mučno nalogo.
Moore, poslal sem po vas v resni zadevi, kar vam moram žal sporočiti.
Tu sem. Za kaj gre? — je vprašal čikoš in pogledal farmarja s svojimi plamtečimi očmi.
Kakor veste, je Jack zdaj upravitelj na White Slidesu. In on je nastopil proti vam z obdolžitvijo.
Če je tako, naj mi pove v obraz, česa me dolži! — je vzkljnil Moore osorno.
Jack Bellounds je stopil naprej, roke je držal v žepih, bil je zelo samozavesten, skoraj bahav. Iz njegovega bledega obraza in iz njegovih predrznih oči je gledala resnost položaja in zavest moči.
Wade je opazoval to srečanje dveh tekmecev in sovražnikov tem pozornost, ker se je tudi Burley zelo zanimal za oba mladeniča. Jack ni takoj spregovoril. Nekaj časa je molče zrl Wilsonu v obraz. Wade je videl, kako se je Jack zdržnil in kako so se mu nemirno zaiskrile oči; to je bil dokaz, da ni bil nič kaj trdno prepričan, da se mu bo osveta posrečila.
No, Jack - Neotesanec, kako se glasi vaša obdolžitev? — je vprašal Moore nestrno.
Zaničljivo ime, vrženo Jacku Belloundsu tako osorno v obraz je razveljalo njegovo jezo. Toda premagoval se je, ko je srdito pogledal Wilsonu v oči in se oziral po revolverju. Čikoš ni bil oborožen.
Dolžim vas, da ste kradli mojemu očetu živino, — je odgovoril Jack s tihim, hripavim glasom.
Moore je prebledel. Za hip je zažarela v njegovem srepem pogledu rdečkasta, divja iskra, pa je takoj ugasnila.
Čikoš, zbrani pred hišo, so postali nemirni. Lem Billings je povsili glavo in zamrmral nekaj pred se. Montana Jack je stal kakor vkopan.
Wilsonov mračni, zaničljivi in srepi pogled se niti za hip ni odvrnil od Jackovega obraza. Zdelo se je, da čikoš sploh noče več govoriti.
Pravita torej, da sem tat? Vi trdite to? — je vzkljnil ves iz sebe.
Da, — je odgovoril Jack.
Pred sodnikom in vpricho svojega očeta me dolžite, da sem kradel živino?
Da.
In dolžite me vpricho tegale moža, ki mi je rešil življenje, ki me dobro pozna? Dolžite me tatvina vpricho mojega edinega prijatelja? — je vprašal Moore in pokazal na lovca.
S posebnim naglasom izgovorjeno lovčovo ime je učinkovalo na Jacka Belloundsa.

Srce na električni pogon
Senzacionalno eksperimentiranje dveh ruskih učenjakov z odrezano pasjo glavo

Dva moskovska učenjaka, prof. dr. Brjuhonenko in njegov sodružnik Čučilin sta napravila umetno srce v obliki aparata na električni pogon, s katerim sta ohranila odrezano pasjo glavo nekaj ur pri življenju. Slo je za to, da se kri v odrezani glavi ne sesede. Izkazalo se je, da se da to doseči s preparatom Bayer 205 (germanin, ki ga rabijo pri lečenju spalne bolezni.) Strojno srce sprejema in iztiska kri enako dobro, kakor pravo srce. Ruska učenjaka sta poskrbela, da bi se krvni obtok v odrezani glavi ne ustavil. Za znanost izredno važno, pa tudi za splošno zanimivo eksperimentiranje opisuje prof. Brjuhonenko takole:
»Dva psa sva kloroformirala. V kri prvega sva vbrizgala preparat germanin, da bi se ne strdila. Potem sva obema odvzela kri in skrbno izolirala pljuča. Kri je tekla v posodo aparata, delujočega kot umetno srce. S tem aparatom sva zvezala pljuča. Tedaj je že moglo umetno srce »utripati«, namesto pravega srca. Potem sva napravila na vratu psa globoko zarezo in vzela iz njega ona tkiva, ki so neobhodno potrebna za ohranitev življenja. Do konca operacije je bila pasja glava zvezana z vratom samo po štirih glavnih žilah in nekaterih živcih. Potem je nastopil odločilni trenutek. Morala sva glavo od srca popolnoma ločiti in jo spojiti z aparatom. To se je nama tako posrečilo, da življenje glave niti za trenutek ni bilo prekinjeno. Aparat je začel funkcionirati, umetno srce je začelo biti in kri se je začela pretakati po žilah glave.
Zdaj je bil položaj poskusov takle: Avtojektor, to je umetno srce, je bil s cevkami docela spojen z žilami od telesa povsem izolirane glave. Glava je ležala od začetka na krožniku in človek bi mislil, da vidi pred seboj glavo speče živali. Oči so bile zaprte, nič se ni ganilo. V aparatu sva videla, kako teče kri po vseh cevkah, kakor v živem telesu. V glavo je tekla svetlo rdeča kri, ker je bila napojena s kisikom, nazaj je pa tekla zopet modrikasta. To je pričalo, da se kri v žilah glave na običajen način obrablja. Nepremičnost in navidezna smrt izolirane glave je bila povzročena samo s tem, da je bila glava pogreznjena v trdno sranje, ki sva ga pred koncem operacije ojačala z narkozo in ta je zdaj delovala v polni meri. Treba se je bilo samo dotakniti očesa in trepalnice so se takoj zganile, a oči so celo zamežikale. Približno čez pol ure so se takli znaki življenja glave očitnejši. Oči so se odprle in v vsem so bile podobne živim očem. Glava je reagirala, če sva se je v rahlo dotaknila. Če sem jo n. pr. vžepnil v uho, je napravila tipično pasjo krettnjo. Ščegetanje sluznic v nosu je povzročalo močnejše in trajnejše krettnje glave. Enkrat se je glava po tem draženju tako močno stresla, da je malo manjkalo, da se

niso pretrgale cevke, pritrjene k žilam. Moral sva tiščati glavo na krožnik. Glava je široko odprla gobec in pokazala zobe, kakor bi hotela lajati in ugrizniti. Oči so se celo zaprle, ko sva se jim približala z električno svetilko.
Če sva položila glavi na jezik ščipec kinina, se je jezik skrčil, ker je začutil neprijeten okus. Hrano, kakor košček salame in sira, je pa glava pogoltnila. Tako sva vzdrževala življenje odrezane glave cele tri ure. Ali moremo smatrati na ta način podaljšano življenje za resnično podaljšanje življenja? Ali je mogoče življenje centralnega živčnega sistema umetno ohraniti? Odgovor na ta vprašanja je nama bila smrt izolirane glave. Zadržanje krvi v umetnem srcu je nama nudilo sliko normalne agonije in umiranja. Glava je odprla gobec, kakor bi hotela močnejše dihati. Oči so postale steklene in potem sva opazovala tipično razširjenje zenic, končno se je pa glava umirila.
Najini poskusi so dokazali v prvi vrsti to, da lahko centralni živčni sistem pod umetnimi pogoji dolgo preživi in ohrani svoje funkcije. Dalje so nama omogočili vpogled v bistvo tega, kar se godi ob smrti. Opetovano sva mogla opazovati na odrezani glavi povratek k življenju, enkrat celo dolgo po njeni smrti. Enkrat je nastopila smrt takoj po operaciji, pa sva poskus nadaljevala in s truplom sva operirala še 8 minut. Cele pol ure umetnega obtoka krvi se nama ni posrečilo premagati stanja smrti. Potem se je pa življenje vendarle začelo vrnati. Iz tega nastane vprašanje, kje je meja med življenjem in smrtjo? Ali ne bo mogoče v mnogih primerih smrti, ko celice še niso porušene, priklicati nazaj življenje s tem, da sežemo po polnejših načinih oživljanja? Vsekakor je jasno, da je vsaka smrt v svojih začetkih samo dozdevna smrt in šele pozneje postane resnična. Poleg mnogih bioloških problemov more imeti metoda izolirane glave pomen tudi za proučevanje izmenjave snovi centralnega živčnega sistema.

policije, kjer sta nastali dve skupini, ki se medsebojno pobijata. Ena skuina je bila na strani ravnateljice ženske kriminalne policije, vladne svetnice Erkensove, ki je imela največje sovražnice baš v obeh samomorilkah. Sovražstvo med obema skupinama je šlo tako daleč, da so si policistke večkrat skočile v lase in se pošteno opraskale. Nekoč so se tako ravšale da so polomile vse stole v pisarni. Omenjeni uradnici sta z združenimi močmi napadli ravnateljico, potem sta pa odšli iz pisarne in se nista več vrnili. Erkensova in pokojni uradnici so odšli pred štirimi leti od frankfurtske policije v Hamburg, kjer so organizirale vzoren ženski kriminalni oddelček.

„Zeppelinov“ polet v polarne kraje

Dr. Eckener se pripravlja s svojim zrakoplovom na polet v polarne kraje. »Zeppelina« krene proti severu 20. t. m. Značaj ekspedicije je mednarodni, kajti poleta se udeležijo poleg Nemcev tudi Rusi, Američani in Švedi. Ekspedicija bo imela čisto znanstveni namen in kot njen znanstveni vodja se je udeležil znani ruski učenjak prof. Samojlovic, čigar ime je postalo popularno zaradi katastrofi Nobileve ekspedicije. Prof. Samojlovic je prepričan, da se mu bo posrečilo odkriti v polarnih krajih nove zemlje. Posetiti hoče tudi ruske raziskovalce, ki so ostali po njegovi lanski ekspediciji v polarnih krajih.
Na »Zeppelinov« polet v polarne kraje se pripravlja dr. Eckener s svojimi pomočniki zelo temeljito. Udeleženci ekspedicije bodo imeli s seboj poleg znanstvenih instrumentov tudi dovolj hrane in tople obleke. Nad polarnimi kraji bodo krožili 5-8 dni, da bodo imeli učenjaki dovolj časa za opazovanje. Po povratku poda prof. Samojlovic obširno poročilo o uspehih ekspedicije. V Nemčiji so izdali v zvezi s »Zeppelinovim« poletom v polarne kraje posebne poštne znamke po 1, 2 in 4 marke z napisom »Polarni polet 1931 Amerika, Evropa, nemška zračna pošta.«

Najboljše, najtrajnejše, zato vsicenejšel
Da bi imel mir.
Ženske sportne igre so imenitna reč, samo večkrat bi jih morale prirediti, vsaj vsako nedeljo.
Kaj si tudi ti sportnik?
Jaz ne, pač pa moja žena.

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga
Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispensar v službi socialno-higienske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezn.
Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.
Naročila točno izvršuje
Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani. Šelenburgova ulica šte. 2.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v smankah. Za odgovor zamklo! — Na vprašanje brez zamklo se odgovarjamo — Najmardji oglas Din 5.—
PRIMORSKO TVORNICO
brezalkoholnih pijač, izredno uvedeno, z velikim prometom, prodam iz zdravstvenih razlogov. Ugodni plačilni pogoji, ako plačilo zasigurano. Vprašanja na upravo »Slov. Naroda« pod št. 2046.—
VILA NA BLEDU
3 sobe, kuhinja, lep vrt, vodovod, elektrika, miren kraj — se takoj odda v najem. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Solčna lega 2048.—
Malinovec
pristen, naraven, na malo in veliko prodaja
lekarna Dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska c. 6.
NOVO HIŠO
lepo in veliko, vili podobno, v najlepšem kraju Slovenske Bistrice na štajerskem, ki ima 10 najemnikov, z vodovodom, kletjo, 1 oralom vrta, raznovrstnim sadnim drevjem in vinsko trto, čez 2 orala njiv pri mestu ter s pohištvo — prikladno za vpokojenca ali duhovnika, ker je tik cerkve, ali pa Amerikanca — poceni prodaja Ivan Lender, Slovenska Bistrice. 2056
GOSTILNO
zelo dobro idočo poletni in zimski, obstoječo iz 3 lokalov z 2 stanovanje in 1 za gostilno, dveh velikih vrtov za goste, hleva, šupe in dvorišča za vozove, steklene verande, pri Savskem mostu, velike kleti pod hišo, prodam s takojšnjim prevzemom za Din 130.000.—. Gostilna Savski Mlin v Zagrebu, preko mosta. — Franc Cvek. 2057
MODROCE
vrhne la afrik. močno blago a
Din 240.—
zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri
Rudolf Sever
LJUBLJANA, Martijn trg št. 2

Morske ribe
Danes sveža pošiljka finih rib. Dental, branci in itd. na razne načine. Izbira drugih jedil. — Najfinjša vina, pivo v vrčkih. Lepo urejen vrt.
OPERA KLET, LJUBLJANA, Gledališka ul. 2. 2039
MREZE ZA POSTELJE
dobite najceneje in solidno izdelane samo pri tvrdki Pavel Strgulac, Gosposvetska cesta št. 13 (Koližej), Ljubljana. — Sprejemam tudi v popravilo vioge v lesenih in železnih okvirjih ter železne zložljive postelje. Zahtevajte brezplačni cenik. 2001

Majdica obdaruje mamico.
Mamica ima rojstni dan. Mala Majdica izprazni svoj hranilnik, ali kaj naj ji kupi, da jo iznenadi na ta dan. Ne premišlja dolgo, za prihranjeni denar kupi svoji mamici Schichtov Radion, ker ve da ji napravi s tem največje veselje. Mamica jemlje za pranje vedno samo Radion, ker
SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

Večja množina makulturnega papirja
Naproday po zelo ugodni ceni
Nasl. v pove uprava Slovenskega Naroda

Naš ljubljani sin, brat, svak in stric, gospod
Pavločič Julij
je danes, previden s sv. zakramenti, Bogu vdano umrl.
Pogreb bo v torek, dne 14. julija 1931 ob 5. uri popoldne iz splošne bolnice k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 13. julija 1931.
ŽALUJOČE RODBINE:
Pavločič, dr. Pavločič, Ogrin, Poljanec, Gaberščik